

QUY TRÌNH KỸ THUẬT CHỌC DÒ DỊCH NÃO TỦY

I.CHỈ ĐỊNH:

- Tất cả các bệnh nhân nghi ngờ Viêm màng não,Viêm não đều có chỉ định chọc dò DNT

II.CHỐNG CHỈ ĐỊNH:

- Bệnh nhân trong tình trạng nguy kịch
- Bệnh nhân có rối loạn đông máu
- Bệnh nhân có nhiễm khuẩn da khu vực chọc dò
- Bệnh nhân có tăng áp lực nội sọ:Soi đáy mắt có phù gai thị
- Bệnh nhân bị u tủy sống mới phẫu thuật cột sống

III.CHUẨN BỊ BỆNH NHÂN.

- 1.Kiểm tra chức năng sống:M-Nhiệt độ-Huyết áp
- 2.Giải thích cho gia đình ký cam kết làm thủ thuật
- 3.Giải thích-động viên BN yên tâm phối hợp làm thủ thuật.

IV.KỸ THUẬT:

1.Dụng cụ

- Kim vô khuẩn phù hợp với lứa tuổi bệnh nhân
- Dung dịch sát khuẩn
- Gạc và ga vô khuẩn
- Găng phẫu thuật vô khuẩn

2.Tư thế bệnh nhân

- Bệnh nhân nằm nghiêng,vai và hông vuông góc với mặt giường,lưng song song với thành giường.
- Bệnh nhân nằm co với gối và cằm gập ra trước
- Trong 1 số trường hợp bệnh nhân có thể để bệnh nhân ngồi.

3.Xác định khe đốt sống L4-5

- Khe đốt L3-4,L4-5,L5-S1 là vị trí chọc DNT an toàn.
- Người trưởng thành L4-5 ngang mức với đường nối hai mào chậu trên.
- Vị trí vuông góc sẽ giúp kim chọc dịch chính xác.

4.Sát khuẩn vị trí chọc

- Sát khuẩn vị trí chọc với dung dịch sát khuẩn(Chlorhexidine hoặc Betadine).
- Sử dụng găng vô khuẩn đặt ga vô khuẩn ở vị trí chọc.

5.Đưa kim chọc dịch não tủy

- Kim chọc DNT với nòng thông được đưa chéo với mặt da 15 độ hướng về phía đầu hoặc rốn.
- Kim phải được đưa vào đường giữa và vuông góc với mặt phẳng lưng
- Kim nên được đưa vuông góc với trục cơ thể nhằm giảm thiểu rách màng cứng và đau đầu sau chọc DNT.
- Khi kim vào sâu 3-4cm hoặc khi thấy hẫng tay,rút nòng thông ra từ từ để kiểm tra có DNT chảy ra không.Nếu không có DNT chảy ra thì lắp nòng thông đưa kim vào từ từ 2-3mm sau đó rút nòng thông kiểm tra.
- Khi có DNT chảy ra thì có thể lắp nòng thông để hạn chế tốc độ DNT chảy ra ngoài.

6.Đo áp lực DNT và thu thập mẫu xét nghiệm

- Khi đặt kim vào khoang tủy sống,có thể đo áp lực DNT bằng máy đo áp lực hoặc đếm số giọt DNT/phút.
- DNT được lấy đủ để làm các xét nghiệm cần thiết,Lượng DNT lấy ra không quá 20ml/ngày.

- Lắp lại nòng thông trước khi rút bỏ kim

7.Theo dõi bệnh nhân sau chọc dò

- Ngay sau chọc dò bệnh nhân cần nằm ngửa 1 giờ nhằm tránh đau đầu,thoát vị não,tổn thương các động mạch dị dạng dưới nhện...